

III. ELS SIGNES DE PUNTUACIÓ

L'ús apropiat dels signes de puntuació és necessari per a la comprensió de qualsevol text escrit i, en particular, està directament relacionat amb els principis de claredat i precisió que regeixen el llenguatge juridicoadministratiu.

Tot i que no hi ha una única manera de puntuar correctament els texts i que la tria d'un signe o un altre depèn a vegades d'elements fluctuables, com ara la llargària de la frase o la intencionalitat del redactor, hi ha usos dels signes de puntuació que són de compliment obligat i d'altres que s'han d'evitar.

Així mateix, els signes de puntuació poden exercir funcions *discursives* (relacionades amb la sintaxi i l'entonació) i funcions *convencionals* (relacionades amb les abreviacions i la puntuació mateixa de determinades parts del text).

Partint d'aquesta distinció i del fet que, com s'ha dit, hi ha usos de la puntuació que no són arbitraris, en aquest capítol es recullen les principals funcions —tant discursives com convencionals— dels signes de puntuació.

1. LA COMA

La coma representa una pausa breu en el discurs. És el signe de puntuació que té més usos en el text. Per això s'ha d'anar en compte de no abusar-ne, perquè un excés de comes, en lloc de facilitar la lectura, la dificulta.

Aquest signe va lligat a la paraula precedent sense espai. Després de la coma, hi ha d'haver un espai.

1.1. Funcions discursives

En l'àmbit del discurs, els usos més destacats de la coma són els següents:

- a) Per separar els elements d'una enumeració (paraules o frases), llevat que hi hagi les conjuncions *i*, *o* o *ni*.

La comanda de material del Servei de Personal inclou paper, bolígrafs, llapis i clips.

No assistiren a la reunió la directora general, el cap de departament, la cap de servei ni el secretari.

Ara bé, si aquests elements són complexos o llargs i s'han de delimitar, es fa servir la coma abans de les conjuncions.

Dues conselleries del Govern participaran en la reunió del mes que ve per planificar les línies estratègiques: Medi Ambient, Agricultura i Pesca, i Territori, Energia i Mobilitat.

Els objectius de l'activitat formativa són assolir els coneixements i les tècniques necessaris per al tractament de situacions d'instabilitat hemodinàmica o aturada cardiorespiratòria, i identificar situacions de risc en el període neonatal.

- b) Per marcar incisos i aposicions, que s'escriuen entre una coma d'obertura i una de tancament.

Em plau fer-vos arribar, tal com em vàreu demanar, la còpia del plànol.

El senyor Joan Torrens Sastre, director general de Comerç i Empresa, assistirà a l'acte d'inauguració de la Fira d'Entitats Locals.

Cal tenir en compte que, si l'incís està en posició inicial, només hi ha coma de tancament.

Tal com em vàreu demanar, em plau fer-vos arribar la còpia del plànol.

També s'escriu entre comes la data de promulgació dels texts legislatius i normatius que van numerats (lleis, decrets, directives...).

Llei 12/2016, de 17 d'agost, d'avaluació ambiental de les Illes Balears

- c) Per separar els vocatius de la resta de la frase, també amb coma d'obertura i de tancament.

Digau, Sra. Pons, quina és la vostra opinió.

Cal tenir en compte que, si el vocatiu està en posició inicial, només hi ha coma de tancament.

Senyores i senyors passatgers, dirigiu-vos a les portes d'embarcament.

- d) En les oracions de relatiu explicatives, que s'escriuen entre comes.

La taxa per incineració, que es va aprovar ahir al Ple, és un 5 % més alta que la de l'any passat.

- e) Per indicar l'elisió d'un verb sobreentès i marcar consegüentment una pausa necessària.

La primera part tracta de la redacció i la segona, de la presentació.

- f) Per indicar el desplaçament d'un element de la frase cap a una posició que no és la més habitual. En aquest sentit, convé recordar que l'ordre neutre dels elements de la frase és subjecte + verb + complements i que l'alteració d'aquest ordre pot implicar l'aparició d'un pronom feble. Tot i això, moltes vegades és l'entonació que es dona a la frase la que determina la necessitat de marcar el desplaçament amb coma o no.

L'exposició, la va inaugurar el conseller de Presidència.

A la tercera, va dir que sí.

- g) Per delimitar construccions i expressions temporals, locatives, causals, finals, condicionals... En aquests casos, el fet d'escriure la coma està determinat per la llargària de les construccions i expressions, o també per l'entonació.

Si la presència de la consellera no és benvinguda a l'acte, es cancel·larà el programa.

Just en el moment en què es va posar al servei de tota la ciutadania, es va descobrir la utilitat de l'eina telemàtica.

- h) Per delimitar determinats connectors com *així mateix*, *a més (a més)*, *per tant*, *en conseqüència*, *en canvi*, *en definitiva*, *és a dir*, *això no obstant*, *no obstant això*, *tanmateix*, *doncs*, *en resum*, *finalment*...

He aportat tots els documents i, per tant, heu de prendre una decisió.

Finalment, la diputada va haver de presentar la seva carta de dimissió.

- i) Per evitar ambigüitats i facilitar la comprensió del text.

La dotació pressupostària del departament no és tan completa com s'ha vist en l'informe anterior. [*Els connectors tan... com introdueixen una oració comparativa d'igualtat.*]

La dotació pressupostària del departament no és tan completa, com s'ha vist en l'informe anterior. [*El connector com, precedit de coma, introdueix una exemplificació.*]

Els empresaris reflexionaren i manifestaren que eren de l'opinió que no ho podien aprovar tot, i que cada cas requeria una anàlisi especial. [*La coma separa dues oracions coordinades.*]

Els empresaris reflexionaren i manifestaren que eren de l'opinió que no ho podien aprovar, tot i que cada cas requeria una anàlisi especial. [*La coma separa l'oració principal de la concessiva.*]

1.2. Funcions convencionals

En l'àmbit de les convencions, els usos més destacats de la coma són els següents:

- a) En les datacions, entre el nom del lloc i la data.

Palma, 2 de gener de 2017

- b) En les salutacions i els comiats de les cartes i els missatges electrònics que no tenen verb.

Benvolgut amic,

Ben cordialment,

Bon dia,

Bona nit,

Ara bé, les salutacions i els comiats amb comes internes, que separen el vocatiu, acaben en punt.

Bon dia, Miquel.

Miquel, bon dia.

Benvolgut Miquel, bon dia.

Bona nit, Miquel.

Bona nit, Miquel, i molta sort.

També s'escriuen amb punt final els comiats que inclouen un verb.

Rebeu una salutació cordial.

- c) Entre els elements de les adreces, llevat del pis i la porta.

Av. de Gabriel Alomar i Villalonga, 13, 3r 1a

- d) Al final del nom complet dels textos legislatius i normatius que van numerats (lleis, decrets, directives...). En aquest cas, es tracta d'un ús recomanable per delimitar el nom.

L'article 2 del Decret 6/2017, de 27 de gener, pel qual es crea l'especialitat de publicitat dins l'escala humanística i de ciències socials del cos facultatiu de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, es refereix a les titulacions necessàries per accedir a la nova especialitat.

- e) En les xifres, per separar la part entera de la part decimal.

La quota íntegra autonòmica és el 6,5 % de les quantitats satisfetes.

1.3. Usos incorrectes

Des del punt de vista del discurs, com a criteri general no s'ha de posar coma entre el subjecte i el verb, llevat que hi hagi un incís. Només si el subjecte és molt llarg o complex es permet escriure coma abans del verb.

Els membres del Consorci per al Desenvolupament d'Actuacions de Millora i Construcció d'Infraestructures al Territori de l'Entitat Local Menor de Palmanyola que varen ser nomenats per la consellera d'Innovació, Recerca i Turisme el passat dimecres, es reuneixen avui. [*admissible tant amb coma com sense*]

2. EL PUNT I COMA

El punt i coma indica una pausa intermèdia entre la coma i el punt. O dit d'una altra manera: marca una pausa més llarga que la coma, però més curta que el punt. Es pot afirmar que entre els elements units pel punt i coma s'estableix una relació de continuïtat o de proximitat. El punt i coma té un ús flexible, atès que sovint és substituïble per altres signes com el punt o els dos punts.

Aquest signe va lligat a la paraula precedent sense espai. Després del punt i coma, hi ha d'haver un espai.

2.1. Funcions discursives

En l'àmbit del discurs, els usos més destacats del punt i coma són els següents:

- a) Per separar elements d'una enumeració o sèrie que conté comes internes, llevat del darrer element, el qual s'ha de separar només amb coma.

El senyor Socias, president de la Comissió; el senyor Amengual, vocal de l'Ajuntament de Palma, i el senyor Florit, vocal de la Universitat, han arribat a un acord.

- b) Per separar una frase d'una altra amb la qual manté una relació de sentit. Aquesta relació és més llunyana que la que expressa la coma, però més pròxima que la que indica el punt.

En aquesta reunió es debatran dos temes: el primer tracta dels aspectes tècnics i inclou un pressupost detallat de cada activitat; el segon recull les opinions que suscita el tema en la societat civil.

2.2. Usos incorrectes

Des del punt de vista de les convencions, no s'ha d'escriure punt i coma per separar enumeracions curtes o senzilles sintàcticament (normalment amb substantius).

S'ha de presentar la documentació següent:

- fotocòpia de la declaració de renda
- certificat d'empadronament
- declaració responsable

3. EL PUNT

El punt indica una pausa forta, més llarga que la que marquen la coma i el punt i coma.

Aquest signe va lligat a la paraula precedent sense espai. Després del punt, hi ha d'haver un espai.

3.1. Funcions discursives

En l'àmbit del discurs, els usos més destacats del punt són els següents:

- a) Per separar oracions. En aquest cas, es tracta del punt i seguit.

Hi ha una funcionària del cos de la policia local que no acredita el requisit d'accés. Si supera la prova, automàticament entrarà en el procés selectiu.

- b) Per separar paràgrafs. En aquest cas, es tracta del punt i a part.

Fa un temps es va detectar la presència d'un bacteri anomenat *Xylella fastidiosa*, que causa danys irreparables en diferents tipus de plantacions —com ara ametlers, oliveres, ceps...— i que es transmet per insectes vectors. L'actuació d'aquest bacteri ja ha causat destrosses importants en els camps del sud d'Itàlia.

L'Estat ha reaccionat impedit la sortida del territori illenc de material vegetal per a la sembra durant un període de temps encara per determinar. Així mateix, falta veure quines mesures prendrà la Unió Europea per erradicar aquesta plaga.

- c) Per indicar l'acabament absolut d'un text. Es tracta del punt final, ja exemplificat en els apartats anteriors.

3.2. Funcions convencionals

En l'àmbit de les convencions, els usos més destacats del punt són els següents:

- a) En la frase de comiat de les cartes i els missatges electrònics, quan hi ha verb.

Rebeu una salutació cordial.

Esper que ens vegem aviat.

- b) En les salutacions i els comiats amb comes internes, que separen el vocatiu, atès que es considera que funcionen com a oracions independents.

Bon dia, Miquel.

Miquel, bon dia.

Fins aviat, Miquel.

- c) Entre les hores i els minuts en les indicacions horàries.

La reunió serà a les 17.30 h.

d) Al final de les abreviatures (però no de les sigles i els símbols).⁹⁷

tel. 971 17 76 01

e) En la normativa, per separar els apartats dels articles.

L'article 3.1 de la Llei 10/2016 parla d'un cens de persones desaparegudes.

f) Darrere la xifra numèrica de les numeracions. El punt no ha d'anar seguit de guionet.

1. Lectura de l'acta de la sessió anterior.
2. Estudi de la proposta presentada per l'Associació TELEC.
3. Torn obert de paraules.

g) En les quantitats, per separar els milers i els milions.

1.431 €

1.456.789 €

h) En les enumeracions en què els elements són llargs (substantius amb complements) o sintàcticament complexos (oracions d'infinitiu, oracions introduïdes per la conjunció *que*, oracions independents...). En aquest cas, a més, cada element ha de començar en majúscula inicial. Aquest mateix criteri s'ha d'aplicar quan es tracti d'enumeracions formades per la combinació d'elements senzills i elements llargs.

El percentatge de participació únicament podrà ser objecte de revisió en els supòsits següents:

- a) Quan s'ampliïn o es redueixin les competències assumides per la Comunitat Autònoma i que anteriorment exercia l'Estat.
- b) Quan es produeixi la cessió de nous tributs.
- c) Quan es duguin a terme les reformes substancials en el sistema tributari de l'Estat.
- d) Quan, transcorreguts cinc anys des de la seva entrada en vigor, sigui sol·licitada la revisió per l'Administració General de l'Estat o per la Comunitat Autònoma.

3.3. Usos incorrectes

Des del punt de vista del discurs, no s'ha d'escriure punt després dels signes d'interrogació i d'admiració.

Hola, Isabel!

Per quin motiu no ha comparegut a l'hora prevista?

⁹⁷ Vegeu el capítol II d'aquesta part.

Des del punt de vista de les convencions, no hi ha d'haver punt:

a) En les xifres que indiquen anys o ordre.

El Pla inclou actuacions que es duran a terme els anys 2017 i 2018.

La parcel·la està inscrita en el foli 1005 del tom 1231 del Registre de la Propietat de Maó.

b) Al final dels títols i els epígrafs de qualsevol document, ni al final dels rètols.

EXEMPLE 1

Informe sobre l'expedient d'arrendament d'un local destinat a ubicar-hi les dependències de la Direcció General de Cooperació al carrer de Joan Maragall, 132, de Palma [títol]

EXEMPLE 2

No fumeu [rètol]

4. ELS DOS PUNTS

Els dos punts representen una pausa mitjana entre dos fragments en què hi ha una relació de proximitat i, alhora, de subordinació del segon element al primer.

Aquest signe va lligat a la paraula precedent sense espai. Després dels dos punts, hi ha d'haver un espai.

4.1. Funcions discursives

En l'àmbit del discurs, els usos més destacats dels dos punts són els següents:

a) Per introduir enumeracions o sèries.

S'han sol·licitat pressuposts a tres empreses: Cobim, SA; Serveis Integrals de Neteja, SL, i Salom i Ripoll, Neteja, SA.

b) Per introduir exemples.

En la conferència s'analitzaren diferents relacions: entre homes i dones, entre pares i fills, entre avis i nets...

c) Per introduir aclariments, explicacions, causes, conseqüències, etc.

El centre no tancarà per vacances: s'hi faran obres de manteniment durant tot l'estiu.

Les restes de menjar i beguda s'han de reciclar: els refugis disposen de contenidors per a paper i cartó, envasos de plàstic i recipients de vidre.

d) Per introduir citacions textuais.

Aquesta citació de Goethe defineix molt bé la situació: «No n'hi ha prou de saber, cal també aplicar-ho; no n'hi ha prou de voler, cal també fer-ho».

e) Per introduir l'estil directe (reproducció literal de les paraules d'una persona).

La batlessa va afirmar amb rotunditat: «La taxa que regula aquesta ordenança serà vigent un període mínim de dos anys».

4.2. Funcions convencionals

En l'àmbit de les convencions, els dos punts s'usen en alguns documents com ara el certificat, la sol·licitud, la declaració responsable, etc., darrere les formes verbals que identifiquen l'emissor i que s'escriuen en majúscules.

CERTIFIC:

SOL·LICIT:

4.3. Usos incorrectes

Des del punt de vista del discurs, no hi ha d'haver dos punts:

a) Quan en la mateixa frase ja s'han escrit els dos punts.

*El personal de guarda del refugi té les funcions següents: tenir cura del bon estat, del funcionament i de la conservació de les instal·lacions, això és: el servei de cuina, la climatització de l'interior de l'edifici, la neteja d'espais exteriors...

El personal de guarda del refugi té les funcions següents: tenir cura del bon estat, del funcionament i de la conservació de les instal·lacions, això és, el servei de cuina, la climatització de l'interior de l'edifici, la neteja d'espais exteriors...

En el cas de les enumeracions verticals, no és recomanable usar els dos punts quan la frase introductòria ja hi acaba.

Les atribucions i les funcions són les següents:

- a) Dirigir el funcionament ordinari del Teatre en tots els seus aspectes.
- b) Presentar al Patronat l'avantprojecte del pla d'activitats de la Fundació.
- c) Impulsar l'elaboració dels materials següents: llibres, catàlegs, guies didàctiques i materials relacionats amb les activitats del Teatre. [*no recomanable*]

Les atribucions i les funcions són les següents:

- a) Dirigir el funcionament ordinari del Teatre en tots els seus aspectes.
- b) Presentar al Patronat l'avantprojecte del pla d'activitats de la Fundació.
- c) Impulsar l'elaboració de llibres, catàlegs, guies didàctiques i materials relacionats amb les activitats del Teatre. [*recomanable*]

- b) Quan els dos punts són superflus perquè no compleixen cap de les funcions esmentades anteriorment i, a més, rompen el ritme del discurs. En aquest cas, la frase manté el sentit sense necessitat dels dos punts.

*L'article 13 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, indica que les persones, en la seva relació amb les administracions públiques, tenen dret: a comunicar-se amb les administracions públiques, a ser assistits en l'ús de mitjans electrònics, a utilitzar les llengües oficials...

L'article 13 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, indica que les persones, en la seva relació amb les administracions públiques, tenen dret a comunicar-se amb les administracions públiques, a ser assistits en l'ús de mitjans electrònics, a utilitzar les llengües oficials...

5. ELS PUNTS SUSPENSIVS

És un signe que consta sempre de tres punts (ni més, ni menys) i indica que la frase o la idea queda en suspensió.

Els punts suspensius van lligats a la paraula precedent sense espai. Després dels punts suspensius, hi ha d'haver un espai. No s'ha d'escriure coma davant aquest signe.

5.1. Funcions discursives

En l'àmbit del discurs, els usos més destacats dels punts suspensius són els següents:

- a) Per indicar que una enumeració no queda tancada.

*A la prestatgeria trobaren llibres, revistes, vídeos,...

A la prestatgeria trobaren llibres, revistes, vídeos...

- b) Per deixar una paraula, una frase o una idea inacabades, a fi d'expressar reticència, sorpresa, dubte, etc. En aquest sentit, els punts suspensius també s'usen per donar a entendre alguna cosa sense mencionar-la (per exemple, en refranys, frases fetes, paraules malsonants, etc.).

És bo de dir, però fer-ho..., ja és una altra cosa!

No ho tenia gens clar i... al final va renunciar a la plaça que se li oferia.

Qui no vol pols...

c) Per indicar, entre claudàtors, que s'ha suprimit un fragment d'un text.

En aquest context, Josep Planas i Montanyà manté activa la inauguració successiva de locals [...]. Com que de cada vegada hi ha més feina de laboratori i el de Colom esdevé petit, l'installa al carrer del Sindicat [...].

5.2. Usos incorrectes

Des del punt de vista del discurs, no és correcte escriure, alhora, els punts suspensius i l'abreviatura *etc.*, perquè ambdues formes tenen la mateixa funció.

*Hi varen concórrer tota classe de dirigents polítics: consellers, secretaris generals, batles, regidors..., etc.

Hi varen concórrer tota classe de dirigents polítics: consellers, secretaris generals, batles, regidors...

Hi varen concórrer tota classe de dirigents polítics: consellers, secretaris generals, batles, regidors, etc.

6. ELS SIGNES D'INTERROGACIÓ I D'ADMIRACIÓ

Els signes d'interrogació i d'admiració indiquen una entonació especial de la frase, que correspon, respectivament, a l'emissió d'una pregunta o d'una exclamació (és a dir, un dubte, una queixa, una sorpresa, etc.) en estil directe. El signe d'admiració també s'anomena *d'exclamació*.

Seguint la tradició i la recomanació de l'IEC, aquests signes només s'escriuen al final de la frase. Únicament en casos d'ambigüitat (frases interrogatives i exclamatives molt llargues que, sense el signe a l'inici, podrien originar confusions), pot ser necessari escriure'ls també al principi.

Els signes d'interrogació i d'admiració van lligats a la paraula precedent sense espai. Després d'aquests signes, hi ha d'haver un espai.

Així mateix, després d'un signe d'interrogació o d'admiració no s'hi ha d'escriure mai cap punt, però s'hi poden posar altres signes de puntuació, com la coma, el punt i coma, els punts suspensius, etc.

*Comprau productes de la terra?.

Comprau productes de la terra?

*Veniu a les nostres platges i gaudiu-ne!

Veniu a les nostres platges i gaudiu-ne!

Va rumiar-s'ho tota la nit i la matinada sencera; finalment, però, el va treure de casa. «I ara, què?...», pensava.

En les sèries d'oracions interrogatives o exclamatives, cal tenir en compte el signe que les separa per establir si l'oració comença en majúscula o en minúscula.

El text periodístic ha de respondre a les preguntes següents: *qui?*, *què?*, *quan?*, *com?* i *per què?*

Qui elabora els fàrmacs? Qui els dispensa? On es distribueixen?

7. EL GUIÓ

El guió com a signe de puntuació s'ha de distingir del guionet com a signe ortogràfic o convencional. De fet, el primer és conegut també com a *guió llarg* (—), mentre que el segon és el *guió curt* (-).

El guió llarg marca un contrast entre els elements que conté i la resta del text.

7.1. Funcions discursives

En l'àmbit del discurs, els usos més destacats del guió són els següents:

- a) Per indicar incisos. En aquest cas, tant el guió d'obertura com el de tancament s'escriuen enllaçats a les paraules que inicien o acaben la seqüència.

En dret administratiu hi ha defectes que comporten la nul·litat, i d'altres —la majoria— que són motiu d'anul·labilitat.

Quan el final d'un incís entre guions coincideix amb un punt (seguit o a part), el guió de tancament s'ha de suprimir.

*L'Estat s'estructura en diversos poders públics —legislatiu, judicial i executiu—.

L'Estat s'estructura en diversos poders públics —legislatiu, judicial i executiu.

Tampoc no s'ha d'escriure coma davant el guió d'obertura. En canvi, sí que n'hi pot haver després del de tancament.

La batlessa de l'Ajuntament —el nomenament ja s'ha publicat—, els regidors i els representants veïnals tenen previst reunir-se a finals de mes.

- b) Per indicar diàlegs. En aquest cas, cada intervenció s'inicia amb un guió d'obertura, enllaçat a la primera paraula del text. No s'escriu guió de tancament si la intervenció acaba amb un punt final o un signe d'interrogació o d'admiració.

I de la salutació afable i el somriure del primer dia va passar a preocupar-se per la meua salut:

—Cuidau-vos; no és bo refredar-se a l'estiu.

—És al·lèrgia, sabeu, el que em fa esternudar. Us sembla una desgràcia en el meu ofici? [*guions d'obertura per indicar diàleg*]

En canvi, les intervencions del narrador en el diàleg es delimiten entre guions, llevat que coincideixin amb un punt final, cas en què només s'escriu el d'obertura, com en l'apartat anterior.

Per cert, t'has fixat amb n'Antònia? Males llengües diuen —i abaixà el to per fer-me un escolt— que s'entén amb el Senyor. La crec capaç —continuà amb veu normal—. Ella sempre ha tingut ben clares les seves intencions —digué.
[guions d'obertura i tancament per delimitar la intervenció del narrador]

7.2. Funcions convencionals

En l'àmbit de les convencions, el guió s'usa per iniciar enumeracions curtes o senzilles sintàcticament (normalment amb substantius). En aquest cas, després del guió s'ha de deixar un espai, el qual apareix per defecte en les llistes automàtiques dels processadors de text.

Heu d'adjuntar els documents següents:

- una fotocòpia del document d'identificació
- el resguard del pagament bancari
- una fotocòpia compulsada dels mèrits acreditats
- el document de sol·licitud emplenat

8. EL GUIONET

El guionet és un signe amb usos ortogràfics i convencionals.

8.1. Funcions discursives

En l'àmbit del discurs, els usos ortogràfics més destacats del guionet són els següents:

- a) Per indicar la partició d'una paraula a final de línia.⁹⁸

La informàtica és el procediment mitjançant el qual s'organitza, s'emmagatzema, es transmet i es transforma la informació.

- b) Per separar paraules compostes.⁹⁹

Sud-àfrica

la no-violència

⁹⁸ En els texts escrits del Govern de les Illes Balears que no siguin publicacions no s'hi han d'emprar particions de paraules a final de línia (vegeu l'apartat 5.1 del capítol II de la part segona).

⁹⁹ L'*Ortografia catalana*, publicada el 2017 per l'IEC, ha introduït modificacions en l'ús del guionet, que cal tenir en compte. En cas de dubte, convé consultar aquesta publicació https://www.iec.cat/llengua/documents/ortografia_catalana_versio_digital.pdf o l'assessoria lingüística corresponent.

- c) Per separar, en els numerals, les unitats de les centenes, i les desenes de les unitats.

dos-cents quaranta-nou

- d) Per unir els pronoms febles amb el verb en posició final.

informar-los-en

decidir-ne

8.2. Funcions convencionals

En l'àmbit de les convencions, els usos més destacats del guionet són els següents:

- a) Per separar períodes de temps i dates.

el curs 2017-2018

amb data 21-05-2006

En el cas de les dates, també es pot fer servir la barra inclinada.

amb data 21/05/2006

- b) Per separar els termes d'una correlació (substituïble per una preposició o una conjunció). En aquest cas, el guionet s'escriu sense espais a banda i banda si només relaciona un element amb un altre. Si relaciona més d'un element, s'ha de deixar un espai entre el guionet i cada forma.

Trobareu aquesta explicació a les pàgines 28-35.

He fet el trajecte amb tren Palma - sa Pobla.

8.3. Usos incorrectes

Des del punt de vista de les convencions, no s'ha d'escriure guionet devora el punt de les numeracions.

*1.- Anau a la pàgina web <http://caib.cat>.

9. ELS PARÈNTESIS

Els parèntesis s'empren per indicar una informació complementària de la resta del text, és a dir, serveixen per introduir una explicació, un aclariment, etc. Igual que els guions, delimiten una separació entre els elements que contenen i el text general; per això, ambdós signes sovint poden ser intercanviables.

El fragment que s'inclou dins els parèntesis, com a element autònom que és, pot tenir puntuació interna (comes, punts i comes, punts, etc.). Ara bé, no s'ha d'escriure mai coma davant el parèntesi d'obertura; sí que n'hi pot haver, en canvi, després del de tancament, tal com succeiria en cas que el text no presentàs parèntesis.

Tant el parèntesi d'obertura com el de tancament s'escriuen enllaçats a les paraules que inicien o acaben la seqüència.

Per ser nomenat personal funcionari interí en la categoria de policia local és necessari haver superat la part teòrica del curs de formació bàsica de l'Escola Balear d'Administració Pública (tenen la consideració de part teòrica les assignatures superades del curs de formació bàsica, com per exemple Trànsit i Seguretat Vial, Drets Humans, Deontologia...); haver superat la prova psicotècnica a què fa referència l'article 66.3 del Decret 28/2015, de 30 d'abril, pel qual s'aprova el Reglament marc de coordinació de les policies locals de les Illes Balears, i el reciclatge sobre pràctiques de tir.

9.1. Funcions discursives

En l'àmbit del discurs, els usos més destacats dels parèntesis són els següents:

a) Per introduir incisos, intercalacions o aclariments.

Francesc de Borja Moll (1903-1991), filòleg eminent nascut a Ciutadella.

Aquest tema tracta de l'accentuació (vegeu l'apèndix 3).

b) Per indicar que una informació se sobreentén o que, opcionalment, pot ser-hi o no.

Per afrontar un projecte ambiciós és clau (auto)motivar-se.

Com a fórmula de felicitació és molt freqüent l'expressió «molts (d')anys!».

Té un nivell d'(auto)exigència molt elevat.

9.2. Funcions convencionals

En l'àmbit de les convencions, després de la lletra que introdueix les enumeracions alfabètiques s'escriu el parèntesi de tancament. En aquest cas, com s'indica en la part segona del LLIBRE D'ESTIL, tant el parèntesi com la lletra van en cursiva.

Aquesta ordenança inclou els aspectes següents en matèria de prevenció i correcció de la contaminació acústica:

- a) àrees acústiques i mapa de remors
- b) pla acústic d'acció municipal
- c) zones de protecció d'acústica especial

També s'escriuen amb un parèntesi de tancament i en cursiva els apartats dels articles.

l'article 5.2.d) del Decret 10/2017

10. ELS CLAUDÀTORS

Els claudàtors (parèntesis rectangulars) s'empren per delimitar elements que no formen part del text, perquè s'han afegit o perquè s'han omès. Els usos que presenten tenen a veure fonamentalment amb les citacions textuals.

Aquests signes s'escriuen enllaçats a les paraules o formes que inicien o acaben la seqüència.

10.1. Funcions discursives

En l'àmbit del discurs, els usos més destacats dels claudàtors són els següents:

- a) Per indicar supressions en les citacions textuals. En aquest cas, dins els claudàtors es col·loquen punts suspensius.

Les *roques de construcció* són les que s'exploten industrialment per a l'obtenció de blocs, lloses o plaques [...]. Es denominen *roques ornamentals* les que han estat treballades, escalabornades o tallades en determinada forma o grandària [...]; i, *pedres de construcció* les que han estat seleccionades per a l'ús en construcció i no admeten poliment.

En general, els claudàtors només s'escriuen a l'interior del text, però també es poden situar al començament o al final si hi ha necessitat d'indicar que la frase està iniciada o continua.

La primera tradició constitucional consisteix a atorgar al *poder judicial* la defensa de la Constitució [...]. La segona consisteix a atorgar al *poder legislatiu* el poder de decidir [...].

- b) Per indicar que una informació (una paraula, un fragment...) no correspon al text original.

El portaveu de l'empresa va afirmar que [la directora] no volia fer una valoració prèvia dels resultats obtinguts aquell any.

- c) Per introduir aclariments o informació addicional per a la comprensió del text.

punt d'atenció continuada ⇒ PAC [sigla formada mitjançant el procediment habitual]

- d) Per escriure el mot llatí *sic* ('d'aquesta manera', 'així').

Va començar el discurs dient: «Esteim [*sic*] molt satisfets amb els resultats».

11. LA BARRA INCLINADA

La barra inclinada és un signe que indica alternança o oposició entre les dues parts que relaciona. La majoria d'usos que presenta són de tipus convencional i, de fet, a l'interior de text se substitueix per les conjuncions *i* o *o*. Per tant, fora dels usos convencionals, només es fa servir la barra inclinada en impresos, esquemes o, en general, quan hi ha poc espai disponible per a la redacció.

No és recomanable que la barra coincideixi amb el final de línia, però si hi coincideix, s'ha de deixar la barra i no afegir-hi cap guió.

La barra s'escriu sense espais a banda i banda si només relaciona un element amb un altre. Si relaciona més d'un element, s'ha de deixar un espai entre la barra i cada forma.

*No és permès circular a més de 120 km / h per autopista.

No és permès circular a més de 120 km/h per autopista.

*La qualificació serà apte/no apte.

La qualificació serà apte / no apte.

11.1. Funcions discursives

En l'àmbit del discurs, la barra inclinada s'usa per relacionar dos termes, afins o excloents, amb les limitacions assenyalades anteriorment pel que fa a l'ús dins els textos.

EXEMPLE 1

Quan hi ha l'adverbi *no* anteposat a substantius abstractes, el significat del conjunt «*no* + substantiu/adjectiu» no es dedueix simplement per la negació del concepte expressat.

EXEMPLE 2

- Impressores de làser/tinta: Sí / No
- Pantalla tàctil/LCD: Sí / No

11.2. Funcions convencionals

En l'àmbit de les convencions, els usos més destacats de la barra inclinada són els següents:

- a) Per indicar el doble gènere (masculí i femení) en algunes fórmules de salutació de cartes o missatges electrònics. En aquest cas, la coma només s'escriu al final del segon element.

Benvolgut senyor / Benvolguda senyora,

Senyor/Senyora,

- b) En els textos legislatius i normatius, per separar el número de la norma de l'any de promulgació.

la Llei 4/2001, de 14 de març, del Govern de les Illes Balears

- c) En les referències als butlletins oficials, per separar el dia, el mes i l'any de les dates en format abreujat. L'any s'ha d'escriure sencer.

EXEMPLE 1

BOIB núm. 33, de 17/03/2018
BOE núm. 66, de 17/03/2018
[referències amb dates en format abreujat]

EXEMPLE 2

BOIB núm. 33, de 17 de març de 2018
BOE núm. 66, de 17 de març de 2018
[referències amb dates sense abreujar]

- d) Per indicar algunes abreviatures.

C/ de l'Argenteria, s/n

- e) Per separar els elements interns en l'adreça de les pàgines web. Per separar la sigla *http* s'ha de fer servir la barra doble.

L'adreça completa on es pot trobar el document és la següent:
<http://www.iecat.net/institucio/presidencia/OCAL/pdf/Majuscules.pdf>.

- f) En el sistema internacional d'unitats, amb el significat de 'per'.

Aquests avions de reacció poden aterrar a una velocitat de 100 m/s.

- g) Per indicar el canvi de vers en l'escriptura de versos en línia. Hi ha d'haver un espai abans i després de la barra.

Mon cor estima un arbre! Més vell que l'olivera, / més poderós que el roure,
més verd que el taronger, / conserva de ses fulles l'eterna primavera, / i lluita
amb les ventades que atupen la ribera, / que cruixen lo terror.

- h) En matemàtiques, amb el sentit de 'partit per'.

$820/5 = 164$

12. LES COMETES

Els usos de les cometes s'expliquen en la part segona del LLIBRE D'ESTIL, per l'estreta vinculació que tenen amb la lletra cursiva.